

TEKNOLOGIA

SocorroBot: desagertutako pertsonak bilatzeko

DIANA FRANCO

Mexikon “desagertu zaitzakete”, horrela adierazi ohi dute lur haietan pertsona bat bahitzea. Bahiketak hain ohikoak dira herri horretan, ezen eremu digitalean aktibista den eragile talde batek TxatBot bat sortu duen herritarrek administrazioekin eta legeekin izan ditzaizketen oztupoak gainditzea errazteko. Proiektu hau arrakalari loturiko adibide argia da, kasu honetan administrazioarekin eta legeekin harremanak izateko arrakalari lotua, ezagutzak pertsonengana helarazteko bidean sistemak sortzen dituzten arrakalei lotua. SocorroBotek iradokitzen dituen ibilbideak oinarritzen dira agintarien betebeharreran, dauden protokoloetan, adituen aholkuetan eta legetan.

Proiektuaren garapena GitLab-en aurkitu daiteke. Badirudi TxatBot zerbitzu bat erabili dutela, mezularitza plataforma ugaritara integratu daitekeena. WhatsApparekin lotu dute, bai administrazioa eta lege sistema ulertzeko, bai mundu digitalean arrakala egoeran dauden pertsona gehienak eta beharbada horrelako proiektu baten erabiltzaile potentzialak pertsona xumeak direlako. Proiektu honen sustatzaileek diotenez, Mexikon pertsona xumeek Whatasapp darabilte gehien.

Proiektuaren sustatzaileak dira Técnicas Rudas, Codeando México eta 5º Elemento kolektiboak. Jakitun dira, nolabait, pribatutasunaren ikuspegitik zenbait hutsune dituela ekimenak, eta pribatutasun oharrean hala ohartarazten dituzte erabiltzaileak, azpimarratuz TxaBot zerbitzuak funtzionatzeko telefonoa eta IP zenbakia hartu behar dituela.

Gure herrian, ez dugu ikusi halakoak gizarte zibiletik sortzea, baina Mexikon, non gobernu ezberdinak egon diren desagertze askoren atzean, sistematik kanpoko bideak sortzera bultzatu ditu herritarrak. Burokrazia konplexu, zurrun eta ugarietan argi pixka bat emateko helburuz. ●

NAZIOARTEA

RICHARD PIERRIN / GETTY IMAGES

Haitin, autodeterminazioaren alde eta injerentzien aurka

AXIER LOPEZ

Haitiko 11,4 milioi biztanletik ia bostek dute elikagai gabezia larria, gosetea “larritasun maila katastrofikora” heldu da hiruburuko auzorik jendetsuena den Cité Soleil-en, eta inflazioa %30etik gorakoa da, Nazio Batuen datuen arabera.

Testuinguru horretan, irailaren 12an, Ariel Henryren gobernuak erregaiaren kostua bikoiztuko zela iragarri zuen. Herritarrek gainezka egin zuten. Ordutik, matxinada herrikoia dago Haitin, kaleen kontrolaz jabetu diren ‘pandillero’ biolento batzuen kontutzat saltzen badigute ere telebistan. Izan ere, zaila da paralelismo ideologizatuak bilatzea, garai likido hauetan munduko erantzun sozial gehienetan gertatzen den bezala. Ez dago bandera gorririk, amorrua eta premia daude. Manifestazioak, erabateko geldialdiak eta errepide-mozketak daude, baita arpilatzeak eta hilketak ere. Protesta hauek 2016an hasitako erresistentzia-zikloaren jarraipena dira, 1991ko eta 2004ko estatu kolpeek, 2010eko lurrikarak eta 2016ko urakanak eragindako krisi sozialari erantzuteko sortuak, besteak beste.

Panorama ilunari heltzeko nazioarteko komunitate delakoak proposatu duen “konponbidea” ezaguna da: zigor ekonomikoak ezarri dituzte eta gizon armatuak bidali nahi dituzte Haitira. Mendebaldeko erretorikaz esanda, “Haitin operazio humanitarioak babesteko indarrak zabaldu

nahi ditugu”, NBEko idazkari nagusi Antonio Guterresen hitzetan, AEBek urriaren 15ean eskatutakoa ia mimetikoki kopiatuz. Hau da, beren interes politiko eta ekonomikoekin bat egiten duen gobernu babesteko esku-hartze militarra antolatzea, Kanadako eta AEBetako gobernuak uhartera bidalitako hegazkin militarrek erakutsitako ildora batuz.

Irailaren amaieran, Haitiko 42 erakundek gutun irekia bidali zioten Guterresi, eta, besteak beste, honako hau zioten: “Oraingoan, haitiarrek aukeratutako trantsizioko gobernu bat ezarri gero bakarrik utziko du herriak kalea. Zuk eta haitiarren borondatearen aurka zaudeten nazioarteko gainerako eragileek kosta ahalakosta lagundu nahi duzuen Ariel Henry-k uko egin behar dio aginteari, ezinbestean. Gogoan izan beharko zenuke NBEk azken hemezortzi urteetan (2004-2022) Haitin egindako misioek porrot ukazina izan dutela. Egoera hobetzen lagundu beharrean, egoera okertu zuten guztiek”.

NBEren presentziak kritika ugari jaso izan ditu Haitin, Herrien Nazioarteko Asanbladak azpimarratu duenez. Adibidez, 2010eko lurrikara gertatu eta gutxira hasi zen kolera-epidemia larriaren jatorria kasko urdinek ibai batera isuritako hondakin beltzak izan zen, eta NBEko “bake indarretako” soldaduek hainbat urtez egin zituzten bortxaketak eta sexu-erasoak. ●